

**CAISSA
NIEUWS**

350

januari 1996

Inhoud

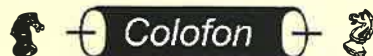
Agenda	3
Redactioneel	3
Uitslag Caissa-enquête	4
DEPRESSIEF SAUSJE	8
VOOR MIJN JONGENS	10
Bij Abcoude begint de Victorie!	13
PCB 2 - Caissa 8 4-4	14
De onsterfelijke David Bronstein	16
Opgave: wit speelt en wint.	17
RANGLIJST NA RONDE 16	19
Het middenrif	22
Uitslagen ronde 12, 13, 14, 15 en 16	24

zal 13 februari a.s.
verschijnen

Sluiting kopij
6 februari a.s.

U kunt kopij inleveren op de clubavond,
of opsturen naar: John Könst
Burg. Tellegenstraat 3 II
1073 KA Amsterdam Tel.: 020 6768702
Overpiepen (modem) kan ook.

Caissanieuws is het clubblad van de
schaakvereniging Caissa, anno 1-5-1951.
Caissanieuws verschijnt ± tien maal per jaar.

Clublokaal: Oranjehuis

Van Ostadestraat 153 Amsterdam

Tel.: 020 679 55 59

Clubavond: dinsdag

Voorzitter a.i.:

John Könst

Burg. Tellegenstraat 3 II

1073 KA Amsterdam

Tel.: 020 676 87 02

Wedstrijdleader interne:

Pieter Allaart

Uilenstede 17-7

1183 AA Amstelveen

Tel.: 020 645 62 35

Wedstrijdleader externe:

Jop Dekker

Oude Zijds Voorburgwal 268 E

1012 GL Amsterdam

Tel.: 020 620 42 22

Secretaris:

Jaap Spreeuw

Solostraat 43

1095 GV Amsterdam

Tel.: 020 663 90 94

Penningmeester:

Piet Jonkman

Rozengracht 168 A

1016 NK Amsterdam

Tel.: 020 627 87 43

postgiro: 460 28 82 tnv SV Caissa

Amsterdam

Materiaalbeheer:

Mirjam Klijnkramer

Holendrechtstraat 19 a

1078 TN Amsterdam

Tel.: 020 679 45 65

Redactie:

John Könst

Vaste medewerker:

Stefan Steemers

Agenda

dinsdag 16 januari

17e ronde

Caissa 6 - Maccabi 1

dinsdag 23 januari

18e ronde

Caissa 7 - Fischer-Z 3

dinsdag 30 januari

19e ronde

Caissa 5 - Amstelveen 6

donderdag 1 februari

Euwe 3 - Caissa 3

zaterdag 3 februari

6e ronde KNSB-compo

Caissa 1 - VHS

Caissa 2 - Phil Leeuwarden 2

dinsdag 6 februari

20e ronde

Caissa 4 - TOZ 1

KLM/Pegasus 2 - Caissa 8

(sluiting kopij CN 351)

dinsdag 13 februari

21e ronde

Caissa 6 - ENPS/Quibus 1

MUTATIES SV CAISSA

Jaap Spreeuw

Hartelijk welkom wordt geheten:

Paul Schipper

Bedankt heeft

E. van Rootselaar

Redactioneel

Het vorige Caissanieuws was een lekker dik nummer. De kopij werd ruim op tijd ingeleverd.

Maar ja het kan niet altijd lekker en soepel lopen. Zoals helaas nu met dit nummer het geval is. Alle kopij werd pas afgelopen dinsdag ingeleverd en de dagen daarna. Geloof me als ik u zeg dat dat niet prettig werken is. Dus kom op en lever de kopij (méér kopij) op tijd in a.u.b.

Teamleiders opgelet; Stefan Steemers zal jullie vanaf nu achter je voden aan zitten om verslagen te maken én ook in te leveren.

John Könst

Voorpagina:

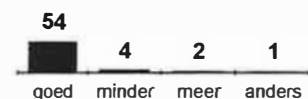
Een moslim en een christen spelen een spelletje schaak: De christen maakt een vredes-teken. Dergelijke taferelen van verbroedering waren vaak een schok voor de net in het heilige land gearriveerde kruisridders. (bron: Trouw)

Beschikbaar gesteld door Hajo Jolles.

Uitslag Caissa-enquête

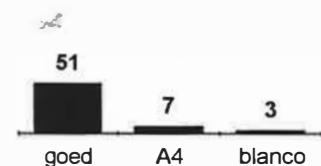
Er zijn 61 enquête-formulieren ingeleverd. Hierbij de uitslag (in aantallen).

Vraag: Wat vindt u van de huidige frequentie van Caissanieuws?

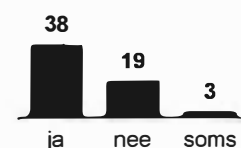

(anders nl.: 1x per 2 maanden)

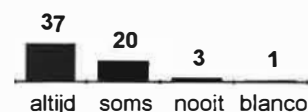
Vraag: Wat vindt u van de huidige verschijningsvorm (A5)?

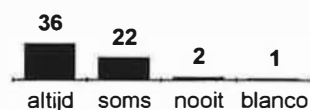
Vraag: Bewaart u Caissanieuws?

Vraag: Wat leest u in Caissanieuws? redactioneel commentaar

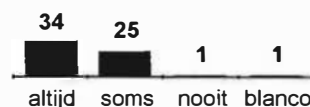
vaste columnschrijvers

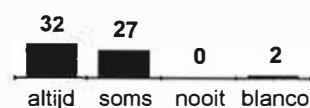
schaakartikelen

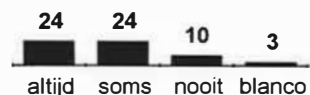
teamverslagen

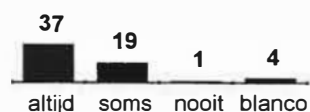
stand externe

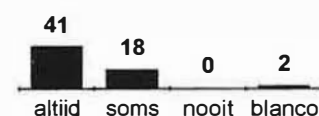
uitslagen interne

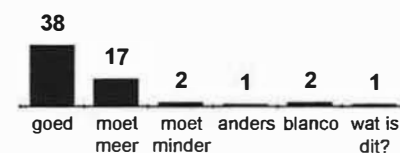
stand interne

commentaar interne

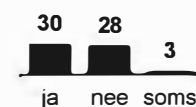
Vraag: Wat vindt u van het schaakelement in Caissanieuws?

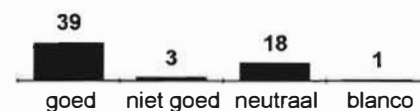
Vraag: Leest u Schakend Nederland?

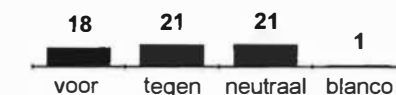
Vraag: Volgt u schaken op teletext 636?

Vraag: Wat vindt u van het Keizersysteem dat gebruikt wordt voor de indeling bij de interne competitie?

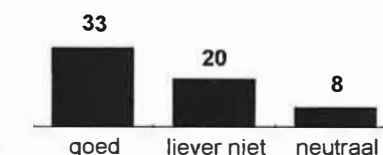
Vraag: Op de laatste Algemene Leden Vergadering is een voorstel gedaan om b.v. stadspashouders en andere minimum-mensen een korting te geven. Dit betekent waarschijnlijk wel (hangt af van de hoogte van de korting en het aantal mensen dat er een beroep op doet) dat de andere meer moeten gaan betalen. Wat vindt u daarvan?

Vraag: Wat vindt u van de externe competitie?

Vraag: Intern breken we af, extern niet meer. Wat vindt u van afbreken?

Andere op/aanmerkingen:

- * Alle partijen van het 1e team in het blaadje.
- * Intern/extern speeltempo. Waarom daartussen verschil?
- * Graag meer partijen met commentaar van de speler(s). Goede lay-out trouwens.
- * Wat fijn, z'n anonieme enquête.
- * Kijk uit met vuurwerk.

- * Kortingen; het schijnt mogelijk te zijn dat de gemeente hier subsidie geeft.
 - * De 'rookhal' moet als er geschaakt wordt stiller. Niet roken én hard staan praten, alléén roken! en stil zijn.
 - * Interne competitie: wel één grote groep met als het ware Keizersysteem, maar dan ZONDER herwaardenen.
 - * Extern niet afbreken, intern wel.
 - * Bezwaren tegen herwaardering:
 - arbitrair beginsel
 - nauwelijks te controleren door speler zonder draagbare p.c.
 - * In pooltjes spelen vind ik leuker, maar dan naar speelsterkte zodat men uit zo'n pooltje kan promoveren.
 - * Geweldige club
 - * Ga zo door!
 - * Ik vind het waardeloos dat het niet zo ingericht kon worden dat Joost van Steenis voorzitter bleef. Is er iemand met ideeën en enthousiasme en dan wordt 't beëindigd.
 - * Wat kortingen betreft zal ik het wel ondersteunen voor bejaarden ofwel leden die heel lang lid zijn.
 - * Over afbreken: extern zou 't aardig zijn 't weer in te voeren. Gewoon omdat het leuk is onder druk te analyseren.
 - * Bij kortingen vind ik de hoogte van de som van belang.
 - * Kortingen:
 - Vergt overbodig ingewikkelde administratie en controle.
 - Budget bijna altijd afhankelijk van gestelde prioriteiten: als kleurentelevisie dan schaken te duur.
- De uitslag van de enquête zal tijdens de eerstvolgende bestuursvergadering aan de orde komen. We houden u op de hoogte.
- John Könst

Het eerste

DE KRACHT VAN HET MIDDENRIF
Errit Petersma

Wie er rond de klok van half vijf naar mij toe is gekomen en heeft gevraagd wat de prognose was, dat weet ik niet meer. Wel mijn antwoord: 'Ik durf het je nauwelijks te vertellen, maar ik heb zojuist opgetekend dat er misschien een kleine overwinning in zit en dat het natuurlijk belachelijk is dat te durven noteren'. 'Inderdaad', zo luidde de voor de hand liggende reactie, 'dat is de goden verzoeken'.

Krijg ik er kijk op? Begin ik het een beetje te begrijpen? Heb ik de jongens zo langzamerhand door? Natuurlijk niet. Soms denk ik het te snappen, maar meestal niet: hun

openingen, de doorwerkingen, de eerste combinaties, de verdeling van hun bedenktijd, hun tics (voetenwerk, onwillekeurige grimassen), de schijnoffers: het is mij te ondoorgrondelijk. Daarom moet ik zo'n voorspelling op andere feiten baseren. En zaterdagmiddag 16 december 1995 was dat rond 16.30 het feit dat het middenrif (Jaap, Niek, Micha) zo mooi stond. Wanneer die drie jongens winnen, wint Caissa 1, zo was in Tilburg gebleken.

Omdat de spelers voor de laatste thuiswedstrijd, in oktober, zo ongedisciplineerd binnendruppelden, had Gerard voorgesteld om 12.00 uur bij hem thuis bijeen te komen, koffie te drinken, te controleren of iedereen er is en tegen enen als één man naar het Oranjehuis te marcheren. Bij die sessie kon ik niet aanwezig zijn, want met behulp van IJf ('Erwin, die borden zijn niet für das eerste. Nee, onze jongens zitten altijd met

das gesicht naar das fenster. Hier ontbreekt ein boer.') diende ik de speelzaal in kerst sfeer te brengen.

En daar komen ze binnen, achter elkaar, strijdvaardig, compleet en tot alles bereid. Ik pink een traan weg, krijg het woord *team-building* niet over mijn lippen en begroet ze alsof ik ze in maanden niet heb gezien. Vòòr dat historische moment in de geschiedenis van onze club hebben zich al gemeld: Paul de Jager ('Paul, wat doe jij hier?' 'Ik ben wedstrijdleader van jullie tweede.' Hoe is dat tegenwoordig toch allemaal mogelijk?), de Zaankanters, de wedstrijdleader van het eerste, over wie ik zal zwijgen, en de Eindhovenaren zelf.

Ik beken: ik loop veel te veel rond, klets te veel, eet te veel tosti's en maak nauwelijks notities. En uiteraard: het cryptogram uit *de Volkskrant* moet vol.

16.40 uur. Jaap, aanvoerder van het middenrif, is het eerste klaar. En hij heeft gewonnen! Dat heb ik dus helemaal niet in de gaten. Het zag er ook zo vreemd uit: gekke opening, koddig plukje pionnen in het centrum, wonderlijk torenoffer op f7 van de Eindhovenaar. Misschien zit het zo: wit overspeelt zijn hand en Jaap maakt het tactisch uit: 1-0.

Tegelijkertijd biedt Joost remise aan, nadat hij met een knal de witte c-pion van zijn tegenstander heeft gepakt, waarna deze berust: 1½-1½.

Er is trouwens gezellig veel bezoek vanmiddag, vast belust op een surprise: Martin, papa Leuw, Michiel, de Hanzen U. en de H., een onbekende vrouw, Jop, Stefan, John, Jeroen, Niels, andere Jeroen en degenen die ik ben vergeten.

Tussen 16.50 en 17.10 wordt het door overwinningen van Mark (nu topscorer met 3 uit 4), Micha en Niek (de rest van het middenrif) 4½-1½. Hoe is het mogelijk? Zou

het aan de provincie liggen? In Tilburg stond het binnen de kortste keren 5-1 voor ons. En Gelderland: ach, u weet het.

Helaas delft invaller Kees het onderspit (4½-1½) en verliest Aran om 17.45 van Johan van Mil (4½-2½). Er resten dan nog drie borden: Hajo (staat verloren), Gerard (staat waarschijnlijk gewonnen) en Adje (tussen remise en verlies, maar hoe, waar ongeveer, dichter bij remise?).

Ads eindspel met een pion minder (allebei koning, toren en paard) trekt even de belangstelling, omdat het steeds beter gaat, omdat het goed gaat, omdat het uiteindelijk heel goed gaat. Met een rooie kop, zich niets van mijn hem tot rust manende gebaren aantrekkend (Ad, pas op voor een vorkje), ramt hij zich roemrucht naar remise: 5-3 (18.10 uur). 'Kon dat niet wat rustiger, m'n jongen?' 'Nee, Errit, absoluut niet!'

Als er even geen vijanden in de buurt zijn, vertel ik Gerard dat Ad remise heeft gekeept, waarop hij prompt 52. b6-b7 doet, zodat hij een gouden remise in handen heeft. Ondertussen verliest Hajo na een Frans gevecht van Erika Sziva: 5-4. En vlak voor de tweede tijdcontrole wordt Gerards goud verzilverd: 5½-4½. Het is dus gelukt. Ja ja ja, het is gelukt.

Na afloop natuurlijk weer naar Porto Carrara, waar je zo gezellig dicht op elkaar moet zitten, waar je nauwelijks naar de wc kan en waar de wijn zo vreemd smaakt. Natuurlijk: het is niet belangrijk, want we hebben van het uit de hoofdklasse gedgegradeerde Eindhoven gewonnen. In die tent koop ik op aandringen van Mirjam een rode en een gele roos, en geef die aan Gerard, de man die bijna twaalf uur geleden al koffie voor de jongens schonk, misschien wel met iets erin of iets erbij.

Gedetailleerde uitslag Caissa 1 - Eindhoven 1 (16-12-1995): 5½-4½

1. A. Köhler (2270)	J. van Mil (2413)	0-1
2. M. Kremer (2259)	B. van de Plassche (2333)	1-0
3. H. Jolles (2205)	E. Sziva (2290)	0-1
4. G. Rill (2202)	F. Hallebeek (2225)	½-½
5. J. Spreeuw (2227)	A. Schenk (2227)	1-0
6. N. Narings (2174)	E. van Beers (2080)	1-0
7. M. Leuw (2100)	T. van de Berkmortel (2248)	1-0
8. K. Sterrenburg (1931)	R. Moonen (2168)	0-1
9. J. van Steenis (2093)	J. Suttmüller (2173)	½-½
10. A. de Feijter (2055)	J. Vosseman (?)	½-½

DEPRESSIEF SAUSJE

Errit Petersma

Het eerste woordje dat zaterdag 6 januari 1996 door liefhebbers van het oplossen van cryptogrammen werd gevonden was DIP (omschrijving in de *Volkskrant*: depressief sausje; aantal letters: 3). Welaan: het bezoek aan Sas van Gent zou één grote DIP worden. Welk een treurnis, wat een blamage.

Ik ga het dan ook niet over die klere(n)-wedstrijd hebben, te meer omdat de kopij opnieuw zo gauw na zo'n KNSB-zaterdag dient te worden ingeleverd. Ik ga het over tijdnoed hebben. Wat is tijdnoed? De definitie voor overdag luidt: die fase van een schaakpartij waarin N.N. op een KNSB-zaterdag tussen 16.00 en 17.00 uur verzeild raakt. Wanneer deze omschrijving naar een tautologie riekt, zal me dat een rotzorg zijn. Voor mijzelf zijn de gevolgen van anderen's tijdnoed onverminderd van lichamelijke aard: klamme handen, rooie kop, ernstige benauwdheidsverschijnselen, trillende knieën, neiging tot stotteren en overgeven. Dat hebben de spelers niet in de gaten. Natuurlijk niet. Maar zouden ze de volgende keren alsjeblieft rekening met mij willen houden?

In Sas van Gent komen ook A.K., M.K., H.J. en M.L. in tijdnoed. En wel allemaal tegelijk, alsof de lummels dat hebben afgesproken. Uit die vijf potjes halen we maar liefst één punt. Een heel andere vraag is: heeft iemand die in tijdnoed is geraakt daarvoor gedacht? Sinds Sas weet ik het nu zeker: neen.

Een voorbeeld. Om een uur of drie loop ik voor de zoveelste keer nieuwsgierig langs de borden. Bij bord A denk ik: Dh4 - ik noem maar wat - lijkt me de aangewezen zet. Ook bij de borden B, C, D en E verzin ik leuke zetten. Twintig minuten later is er aan geen van die borden ook maar één zet gedaan. Weer tien minuten later is niet alleen Dh4 gespeeld, maar ook aan de borden B tot en met E de zetten die ik had bedacht. Ben ik zo goed? Tuurlijk niet. Zijn de spelers zo stom? Ik denk nog steeds van niet. Maar wat is er dan aan de hand? Ik zal het verklappen: de jongens zitten te suffen, te klooiën en te slapen. Maar denken ze dan niet? Nee, ze zitten met hun gedachten elders. Maar dan denken ze toch? Nee, ik moet me beter uitdrukken: ze hebben geen gedachten. Wat hebben ze dan wel? Heimwee, zaagsel, dorst, ik weet het niet, maar geen gedachten. Descartes zou ze dieren hebben genoemd: machinerieën zonder

enige notie van de toekomst (slachting, overgave, nederlaag). Maar je kan toch niet niet denken? N.N., A.K., M.K. H.J. en M.L. wel. Weet u wat ik dacht, toen Wan op de achtste zet een stuk weg- en opgaf? Die kan in elk geval niet meer in tijdnoed komen. Zo erg is het met mij gesteld.

Natuurlijk, het was ook weer zeer gezellig. Mijn bezoek om 09.45 uur aan Ads indrukwekkende studio's aan de Herengracht, waar een kwartier later ook Aran en Hajo op de stoep staan. Het slot van Ads auto, dat pas na mond-op-mondbeademing van Hajo en de hulp van drie aanstekers open kan. De door Hajo op de Rozengracht gekochte stokbroodjes met belegen kaas die we tussen Utrecht en Gorinchem krijgen uitgedeeld. De weersverwachting: regen en ijzel in West-Brabant en Zeeland. De ontmoeting in een wegrestaurant bij de grens Nederland-België met de passagiers in de auto van Mirjam (Jaap, Niek en Wan). En die leuke deuntjes die keihard uit de speakers in Ads bolide schallen: *Het is altijd lente*

in de ogen van de tandartsassistenten en Mien, zit je inlegkruisje goed?

Joost blijkt het eerst in Sas van Gent te zijn gearriveerd (met in zijn auto Mark en Gerard, een auto die 's avonds met ½ uit 4 terugrijdt). Hij gaat na aankomst onmiddellijk Micha halen, die vanuit Gent in Zelzate is blijven steken. (Hij wilde per se vrijdag, desnoods in zijn uppie, naar Gent, omdat hij dan niet zo vroeg uit zijn nestje hoefde.)

Ad en ik zijn op onze geboortegrond en dat zullen de anderen weten. (Ad: Sluiskil, Axel, Terneuzen; ik: Vlissingen, Domburg.) We voelen ons weer een beetje thuis. Een vriendschappelijke club trouwens, dat HWP, met acht Belgen in het eerste team. Er hangt een gemoedelijke sfeer in De Roselaer, hun clublokaal, waar een bezoeker tegen tweeën al aan de jenever nipt en de politie gewoon op bezoek komt.

De rest ga ik u dus besparen, tot en met de traditionele gang naar Gambit.

Gedetailleerde uitslag HWP (SvG) 1 - Caissa 1 (6-1-1996): 7-3

1. G. Deleyn	Aran Köhler	½-½
2. G. van der Stricht	Mark Kremer	1-0
3. J. Goormachtigh	Hajo Jolles	½-½
4. J. Groffen	Gerard Rill	½-½
5. K. Nieuweling	Jaap Spreeuw	0-1
6. W. Tonoli	Niek Narings	1-0
7. W. Maes	Micha Leuw	1-0
8. M. Lacrosse	Joost van Steenis	1-0
9. B. de Bruycker	Wan Fokkink	1-0
10. P. de Jonghe	Ad de Feijter	½-½

VOOR MIJN JONGENS

Errit Petersma

Op 24 december 1995 reis ik met mijn vriendin per trein van Arnhem naar Roosendaal met het oog op een vroege kerst-visite daar in de buurt.

Gelukkig heb ik het bijna afgeleerd in Arnhem aan ASV te denken. In het algemeen begeleid ik Marianne fluitend door de binnenstad en drink ik mijn pilsjes zonder dat er iets knaagt. Het Arnhemse station is me inmiddels dermate vertrouwd geworden, dat daar opgewekt in de boemel kan worden gestapt. Na Elst volgt op zo'n dag dan wel erg snel de volgende stad waar het mis ging: Nijmegen. Alsof er niets door me heengaait, wijs ik vrolijk op het frisse rivierenlandschap en kakel er zo gezellig mogelijk op los.

Na Wijchen, Oss en Den Bosch - hoi, Niek! - rijden we Tilburg binnen, de derde plaats binnen 65 minuten waar een onweerstaanbare kracht de herinnering naar mijn

team dwingt. Het gaat allang niet meer om winst of verlies, maar louter om de jongens: hun gezichten, hun handschrift, de sfeer om hun heen. De kaart van Nederland zal nooit meer dezelfde zijn. Mijn voorstel om terug te sporen via Dordrecht, Den Haag, Haarlem en Buitenveldert wordt door Marianne van tafel geveegd. 'Daar ga je maar naartoe, als jullie er hebben gewonnen', zo luidt haar natuurlijke reactie.

Wanneer we na een korte stop het station van Tilburg verlaten, denk ik glimlachend terug aan De Stukkenjagers: dat oergezellige bovenzaaltje en de verpletterende overwinning. De gedetailleerde uitslag zou ik zo weer kunnen opdreunen - ha die Mark! -, maar ik keuvel over familie zaken en de komende kerstdagen. Bij Breda kruisen we de snelweg die een deel van de club begin januari naar Sas van Gent zal voeren. Ja ja, de uitslag is bekend.

Diezelfde avond reizen we terug: dezelfde weg, langs dezelfde plaatsen, dezelfde zo moeilijk tegen te houden gevoelens.

Het Tweede

(Droevig genoeg wederom geen verslag. Teamleider doe er eens wat aan!)

Caissa 2 - ZSC/Saende: 3½-4½ 16-12-95

1. Rik Lith	0-1	A. Breedveld
2. Hans de Vilder	0-1	E. Bark
3. Nico Schoonderwoerd	1-0	D. Rosegg
4. Michael Wunnink	1-0	F. Tijedman
5. Elwin Osterwald	rem	H. Galjé
6. Aldo van de Woestijne	1-0	R. vd Meer
7. Han Holl	0-1	C. Roet
8. Theo Weijers	0-1	B. vd Bergh

Haren - Caissa 2: 4½-3½

06-01-96

1. J. Geurink	1-0	Rik Lith
2. P. van Linde	1-0	Michael Wunnink
3. V. Valens	1-0	Elwin Osterwald
4. A. Steenberg	0-1	Nico Schoonderwoerd
5. E. Janse	0-1	Hans de Vilder
6. B. v/d Leest	1-0	Aldo van de Woestijne
7. P. van Groenestijn	0-1	Theo Weijers
8. C. Mostertman	rem	Michiel Pos

Het derde

Kees Sterrenburg

Op je vrije zaterdag naar Sas van Gent of Groningen

om te schaken, heeft nog wel iets romantisch. Maar

op een herfstavond in november naar de Bijlmer moeten

is ronduit afschuwelijk. Die Oosteuropese aanblik. Die treurigheid. Die steeds terugkerende vragen: hoe kunnen mensen hier wonen, welke gek heeft dit bedacht en waarom hebben ze die nog niet in het openbaar gestenigd. Dus laten we het maar aan de lokatie wijten, dat het derde z'n stijgende lijn niet kon vasthouden en met moeite een gelijkspel behaalde tegen Isolani. (Goeie naam trouwens, getuigt van zelfkennis. Vast bedacht door hele leuke mensen).

Natuurlijk betreft het hier de bekende stok om mee te slaan, wat als bijkomend voordeel heeft dat je meteen een inleiding voor je stukje hebt. Want een schaakbord is een schaakbord. Een tegenstander een tegenstander. En een blunder een blunder. Zoals gezegd: gelijkspel. Maar niet getreurd, dat overkomt de beste. En na drie rondes was Caissa 3 nog steeds lijst-aanvoerder. Tot die avond dat we tegen Amstelveen moesten. Amstelveen, dat wormvormige aanhangsel. Die bijslaap met z'n zelfingenomen geldont-trekkers van Amsterdam. Je zal er moeten schaken. Je hebt al verloren als je er alleen maar aan denkt. En als je dan naar een café wil om je schaakverdriet te verdrinken, kom je terecht bij een lunchroom die pas de dag erna open gaat. Maar zo ging het niet. Want wij moesten niet naar Amstelveen, zij kwamen bij

ons. En veel erger: versloegen ons met flinke cijfers. Walging, afschuw en opgeluchte bestuursleden die er vanwege beschikbare spelers niet aan moeten denken met drie teams in de KNSB uit te moeten komen. Maar we komen terug. We winnen gewoon de resterende wedstrijden en die (bestuurs-)leden kunnen me de boom in.

P.s. De prestaties van uw verslaggever lopen parallel aan die van het team. Volgende keer winnen we en schrijf ik- zoals dat hoort- weer over de partijen.

Caissa 3 - Amstelveen 4: 3-5 19-12-95

1. Marcel Nielen	rem	M. Laarhoven
2. Robert-Jan Schaper	0-1	M. Harmsen
3. Kees Sterrenburg	rem	J. Spinhoven
4. Eisse Mastenbroek	1-0	H. Luijck
5. Martin Nieuwenhuis	0-1	N. Louter
6. Theo Weijers	0-1	P. Polhuis
7. Hans Dirks	0-1	A. de Hart
8. Pieter Allaart	1-0	P. Helmer

Het vierde

Caissa 4 - Amsteltoren 1: 4-4 28-11-95

1. André Bach	0-1	W. Ravenek
2. Bart Nootebos	0-1	D. Vonk
3. Henk-Jan van Vliet	0-1	J. Vanis
4. Nils de Rijk	1-0	G. Schoenmaker
5. Herre Trujillo	1-0	G. Elfrink
6. Jefunne Gimpel	1-0	M. Kuiper
7. Paul Laport	0-1	A. van der Vegt
8. Daan Jansen	1-0	E. Harkema

Raadsheer 3 - Caissa 4: 3½-4½ 11-01-96

1. T. Sonnemans	0-1	André Bach
2. A. de Roo	1-0	Herre Trujillo
3. A. v/d Wal	1-0	Nils de Rijk
4. H. Koonings	1-0	Jan Meuleman
5. L. Schepmaker	0-1	Daan Jansen
6. I. Zwanenbeek	0-1	Paul Laport
7. B. Oude Brunink	rem	Jefunne Gimpel
8. E. Mol	1-0	Henk-Jan van Vliet

HET VIJFDE

ODI 1 - Caissa 5: 1½ - 6½, 19 dec. '95
Jeroen Hoogenboom

Vorige week verliet ik een beetje glazig de behandelkamer van de tandarts. Mijn tandarts heeft de vervelende gewoonte om bij een eenvoudige vulling te vragen: 'Wilt u een verdoving?' en omdat ik doodsbenaauwd ben, zeker bij een tandarts, dat andere ke- rels flinker zijn dan ik, zeg ik steevast: 'Ach, doe maar zonder.' Hoe mooier de assistente, hoe achtelozer dat klinkt, dat spreekt van- zelf. Het zal allemaal wel weer evolutionair bepaald zijn: genen + reproductiedrang + tandartsassistentie, en dus niets om je zor- gen over te maken, maar wanneer mij tij- dens zo'n middeleeuwse sessie de pijn door de kaken slaat denk ik daar weer heel an- ders over. Een beetje glazig dus, zocht ik mijn jas. In de wachtkamer zie ik de vol- gende patiënt zitten. Tot mijn grote verras- sing is dat Caissa's voorzitter, John Könst. We hebben blijkbaar dezelfde tandarts. 'Denk je aan het verslag van Caissa 5?', zegt hij, een beetje afgeknepen. Hij moet een wortelkanaalbehandeling ondergaan. 'Laat je 't verdoven?', vraag ik.

Het is een eind weg, dat Sloten, desondanks is iedereen zo goed als op tijd. Wanneer we de clubleden van ODI bekijken valt het op dat Nederland eigenlijk altijd al een multiculturele samenleving geweest is. Hier schuift een fris polderhoofd achter een bord en daar een verzorgd tweedelig pak.

Bord 1 Piet Ruhe. Offert in het eindspel te- recht de kwaliteit voor een vrijpion, de rest is techniek. Bord 2 Robert Jan de Bruin. Vanuit de opening in een heksenketel. Toch remise. Bord 3 Frans Roes. Hij verliest en treurt bij de analyse nog lang na. 'Zie je deze zet', zegt hij, 'dat is een hele sterke. Een

leuke zet om te doen ook. Die deed ik dus niet'. En hij kijkt me veelbetekend aan. Zijn verdriet is begrijpelijk, hij weet als geen ander dat slechte schakers waarschijnlijk waardeloze genen hebben, de moeite van het voortplanten nauwelijks waard. Echte mannen schaken goed, het is niet anders. Bord 4 Ed Leuw. Heftige conflicten op de koningsvleugel. Wanneer de tijd wat gaat drukken maakt zijn tegenstander een be- slissende fout. Bord 5 ikzelf. De jacht- variant van de Aljechin. Iemand liep langs mijn bord en zei dat dat niet goed is, maar het is wel goed. Ik win. Bord 6 Pim Zon- jee. Een moeilijke variant van het Scan- dinavisch, waarin hij zich verslikt, maar zijn tegenstander ook. Pim wint. Bord 7 Stefan Steemers. Besluit de vijand. Die ziet hem pas komen wanneer het te laat is. Bord 8 Alex Wunnink. Een vlotte overwinning, gevolgd door een even vlot vertrek.

Met deze overwinning staan we nu gedeeld bovenaan: 7 uit 4, 22 bordpunten, exact (!) de cijfers die we met De Pion delen. De Pion zelf hebben we al gehad (4-4), het wordt dus spannend.

Ik zag de afgelopen maand weer enkele gevallen van opperste speelvreugde in de externe competitie. Bij Caissa 4 raakte de tegenstander van Herre Trujillo in de uit- vluggerfase volkomen de kluts kwijt. Hij gaf zomaar op. Daarmee speelde het vierde gelijk, het was de laatste partij. De club- genoten van de ongelukkige haken mee- dogenloos op hem in: was hij nu helemaal gek geworden!? De andere keer betrof een partij van John Könst. Beiden nog een mi- nuut voor de partij. John stond slecht tot- dat zijn tegenstander het niet meer hield en twee torens en een dame verloor. Niet ach- ter elkaar want John sloeg er af en toe een over. Vroeger braken we af, weet u nog?

Maar toen voerde de SGA in oneindige wijsheid het versneld-beëindigen in, het eerste jaar 'op proef', een beproefde me- thode om het domme volk achter je krij- gen, na een jaar zijn ze er aan gewend. Dus vergapen we ons nu aan bovenstaande ta- ferelen.

ODI 1 - Caissa 5: 1½-6½

19-12-95

1.	K. de Rooy	0-1	Piet Ruhe
2.	R. Elleswijk	0-1	Robert-Jan de Bruin
3.	M. Uiterwijk Winkel	1-0	Frans Roes
4.	J. Muller	0-1	Ed Leuw
5.	P. Warmerdam	0-1	Jeroen Hoogenboom
6.	D. Poldermans	0-1	Pim Zonjee
7.	P. Kok	rem	Stefan Steemers
8.	B. Groeneweg	0-1	Alex Wunnink

Het zesde

Oosten/Toren 1 - Caissa 6: 4-4 07-12-95

1.	H. Rijninks	1-0	André van Dinteren
2.	R. Zijlstra	0-1	John Franssen
3.	I. Bonoo	rem	Jildo Kalma
4.	G. Driessen	1-0	David Colmer
5.	F. Vlieger	rem	Menno Meijer
6.	F. Bergen	0-1	Jop Dekker
7.	B. Kaizer	0-1	Hans Kuijper
8.	H. Hoving	1-0	Sanne de Haan

Het zevende

Bij Abcoude begint de Victorie!

Frans Oranje

Op zichzelf was het al een meevaller, dat we Abcoude thuis speelden. Weliswaar met drie invallers, omdat de gebroeders Cornelissen het moesten laten afweten en Leo Oomens ziek werd. Maar dan is het wel zo makkelijk als je thuis speelt. Ikzelf ging aan het 4e bord weliswaar ten onder en door mijn vlag, maar een oude regel deed daarmee weer opgang: de teamlieder ver- liest als het team wint. Een tweede regel: invallers winnen, ging minder op. Maar 2 uit 3 is toch heel behoorlijk. Aué aan bord 5 lukte het niet de ware invaller te zijn. Maar daarom niet te veel getreurd. Gabor

Lörinczy en Peter van der Werf wonnen hun partij aan respectievelijk bord 6 en 8. Mirjam Klijnkramer aan bord 7 verloor en dat was alweer tegen haar gewoonte in. En daarmee was de top, de borden 1, 2 en 3 met 3 uit 3 natuurlijk ijzersterk. Tom Prent maakte zijn nieuwe come back weer prach- tig waar en vestigt zich als topscorer van het team. Allaert Troost wint aan het tweede bord en John Könst aan het derde. Ik heb niet veel tijd om de partijen te zien. Aan mijn concentratie heeft het niet gelegen. Het zal voor het 7e nog akelig spannend kun- nen worden dit voorjaar. Om vanuit de on- derste regionen op te klimmen is zeker niet eenvoudig. Eigenlijk heb je van alles tegen omdat je de eerste twee wedstrijden ver- liest.

Het is in ieder geval zaak niet al teveel meer te verliezen. Het is toch wel aardig om in de derde klasse te spelen. Je hoeft niet erg veel te weten en het schaken kan soms zo verschrikkelijk leuk zijn, nietwaar?

Caissa 7 - Abcoude 2: 5-3

12-12-95

1.	Tom Prent	1-0	H. Heizenberg
2.	Allaert Troost	1-0	J. de Koning
3.	John Könst	1-0	R. Uiterwaal
4.	Frans Oranje	0-1	H. van Vliet
5.	Maurice Aué	0-1	R. van der Woude
6.	Gabor Lörinczy	1-0	J. Baks
7.	Mirjam Klijnkramer	0-1	W. van Teunenbroek
8.	Peter van der Werf	1-0	J. Riemersma

Het achtste

PCB 2 - Caissa 8 4-4

Eric van Tuyl

Op een donkere, koude donderdagavond, 30 november jl., moesten we in een uitwedstrijd onze know-how testen tegen een tegenstander genaamd PCB. PCB de afkorting van polychloorbiphenylen (als ik het wel heb) is een tamelijk giftige en milieuonvriendelijke chemische stof. Allerlei spookbeelden doemden in mijn gedachten op: moest ik voor deze gelegenheid een gasmasker op, rubber handschoenen en een speciaal pak aantrekken? Zo in gedachten verzonken naderde ik het GAK-gebouw, wel gelegen aan het Bos en Lommerplein. Het 11 verdiepingen hoge gebouw baadde in een zee van licht. Mijn vermoedens werden hierdoor bevestigd, dit moest wel een zeer milieuonvriendelijk en energie verslindend instituut zijn. In tegenstelling tot de kille door tl verlichte kantoorruimten speelden we beneden in een zeer gezellige ambiance waar zelfs een bar aanwezig was, veel groen in plantenbakken (hetgeen belangrijk is voor de goede gemoedstoestand en helpt het zgn. sick-building syndroom te bestrijden) en de koffie maar 50 ct. kostte. Een allervriendelijkste mijnheer vertelde mij dat PCB staat voor: persoonlijk contact bindt (pfff, een pak van mijn hart).

Alles goed en wel, maar we waren hier niet gekomen voor de gezelligheid of om contacten te leggen, er moesten maar eens wat punten gescoord worden. Geheel in overeenstemming met de ernst van de zaak werden de kampen voor de wedstrijd strikt gescheiden: wij met z'n achten gezellig keuvelend aan de ene tafel, de PCB-ers aan de

andere tafel.

Het eerste punt was snel binnen, Jaaps tegenstander kwam niet opdagen. Gabor speelde met de zwarte stukken in een Franse partij vlot remise (18 zetten? Is het verboden om meer zetten te doen? Waarom toch altijd zo vriendelijk en vlot remise aanbieden? Wat meer vuur en strijd zou in het vervolg heus geen kwaad kunnen!). Mark was snel verdwenen (grieperig?), alleen een nul op het scorebord was de stille getuige van zijn opkomst en ondergang.

Ja teamcaptain, als u een stuk voorstaat moet u natuurlijk niet in een roes geraken en in slaap vallen, het kan dan wel eens zo zijn dat de tegenstander extra alert wordt. Deze escapade kostte ons dan ook een punt. Johan daarentegen stelde zich taai en verbeterde op en liet zich niet door de fratsen van zijn tegenstander imponeren. Hij wist uiteindelijk netjes een remise in de wacht te slepen (dat blazen, fluiten, kuchen is dus echt een doeltreffende tactiek). Rick haalde in z'n bekende no-nonsense stijl een vol punt binnen. Maurice kwam helaas in een voor hem technisch verloren eindspel terecht en zijn tegenstander wist hem met langzame maar doeltreffende zetten tot de rand van de afgrond te drijven en uiteindelijk helaas er overheen. Zelf stond ik lange tijd gewonnen maar mijn tegenstander was hier niet van doordrongen, zelfs niet op het moment dat mijn volgende zet een onvermijdelijk en ondekbaar mat zou zijn. Hij had nog 25 minuten op de klok, nu verzonk hij in diep gepeins. Gabor, Peter en overige teamleden hadden de jassen al aangetrokken en ijsbeerden ongeduldig heen en weer. 10 minuten verstreken, ik vond het tijd voor een pilsje. Eindelijk na een vol kwartier van gepeins gaf mijn tegenstander zich gewonnen. Met een brede grijns op zijn gezicht feliciteerde Gabor mij met de mededeling

dat ik aan bord 1 waarschijnlijk tegen de zwakste PCB-er was indedeeld (Ha, ha, dat geeft de burger moed). Gabor en ik besloten om na afloop nog even naar "Het Hok" te gaan voor een zgn. cool-down sessie. Maurice was zo aardig om Johan en ons een lift aan te bieden. Onderweg werd gesproken over eventuele nieuwe indelings-tactieken. In Het Hok hebben Gabor en ik nog lekker "geschaakt", gebruld, gebierd en gebrald, hetgeen toch eigenlijk leuker is dan een wedstrijd spelen.

PCB 2 - Caissa 8: 4-4		30-11-95
1.	S. van Dijk	0-1 Eric van Tuijl
2.	R. Palmer	rem Gabor Lörinczy
3.	E. Brouwer	1-0 Peter van der Werf
4.	E. Schwerdt	1-0 Maurice Aué
5.	J. Post	0-1 Jaap Tanja
6.	C. Twigt	1-0 Mark Ligtenstein
7.	H. Hulsker	0-1 Rick Eckstein
8.	H. Pilmeijer	rem Johan v/d Klauw

Caissa 8 - Almere 5: 1½-8½		09-01-96
1.	Eric van Tuijl	0-1 M. Koekoek
2.	Gabor Lörinczy	0-1 P. Delis
3.	Peter van der Werf	rem B. Goldhoorn
4.	Maurice Aué	rem H. Heijnemakkeel
5.	Hans de Heer	rem H. van Dorp
6.	Jaap Tanja	0-1 N. Beltman
7.	Rick Eckstein	0-1 J. Elserman
8.	Johan van der Klauw	0-1 R. Koopmans

De KNSB-CUP

Caissa - Voorschoten: 3½-½ 12-12-95

1.	Mark Kremer	1-0 E. Bongers
2.	Hajo Jolles	1-0 M. Driessen
3.	Jaap Spreeuw	1-0 F. Fritschy
4.	Gerard Rill	rem A. Houweling

Prof. Van Hulst doceert

De onsterfelijke David Bronstein

Laten we aannemen dat ieder lid van Caissa "de" onsterfelijke partij tussen Andersen en Kieseritsky, gespeeld in Londen 1851, kent. Mocht iemand dit fenomeen niet kennen, dan moet u dit even aan mij melden, want dan zorg ik voor publicatie in ons clubblad. De bedoelde partij werd tijdens het schaaktoernooi in Londen gespeeld, waarbij de winnaar, Andersen, als de officiële wereldkampioen werd erkend. Er is een wijdverbreid misverstand, dat deze onsterfelijke partij een toernooipartij was, maar dat is niet juist. Het was een vrije partij, waarin Andersen, schepper van de romantische schaakschool, het ene na het andere offer bracht, om met de laatst overgebleven stukken zijn tegenstander mat te zetten. Sindsdien is deze partij in alle mogelijke kranten en tijdschriften over de gehele wereld herdrukt.

Ik vraag nu uw aandacht voor een partij van David Bronstein, die m.i. ook het predikaat onsterfelijk verdient. Als bijzonderheid moet nog opgemerkt dat de hele partij nog geen twee minuten duurde. Dat kon omdat Bronstein tegen Boris Spassky een heel apart vluggertje speelde met ieder één minuut bedenktijd. Bronstein maakte er een waar offerfeest van. Kijk maar.

Wit: David Bronstein Zwart: Boris Spassky
 1. d2-d4, f7-f5 2. e2-e4, f5xe4 3. Pb1-c3, Pg8-f6 4. f2-f3, e4xf3 5. Pg1xf3, d7-d6 6. Lc1-f4, Lc8-g4 7. Lf1-c4, e7-e6 8. 0-0, Pb8-c6 9. h2-h3, Lg4xf3 10. Dd1xf3, d6-d5 11. Lc4-b5, Lf8-d6 12. Ta1-e1, Ke8-d7 13. Lf4xd6, c7xd6.

0. Pb8-c6 9. h2-h3, Lg4xf3 10. Dd1xf3, d6-d5 11. Lc4-b5, Lf8-d6 12. Ta1-e1, Ke8-d7 13. Lf4xd6, c7xd6.

Tot zover is alles nog redelijk normaal, althans voor zover een Staunton-gambiet normaal kan zijn. Maar nu wordt de offergeest in David wakker.

14. Te1xe6, het eerste offer, een toren Kd7xe6

15. Pc3xd5, Pc6xd4

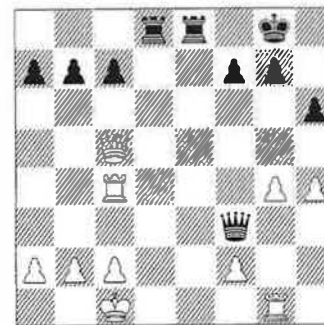
16. Df3-e3+, Het tweede offer, een paard. Ke6xd5

17. Tf1-f5+, Het derde offer, een toren. Pd4xf5

18. c2-c4 mat!! (zie diagram)

De volgende stelling kwam voor in een toernooi te Amsterdam, waarin Grootmeester Gligoric wel heel lelijk uitgleed. Gligoric, zich van geen kwaad bewust,

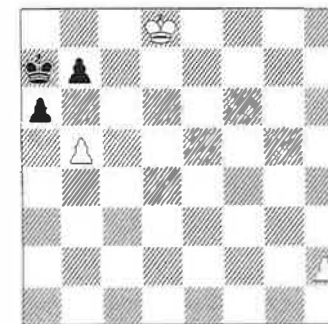
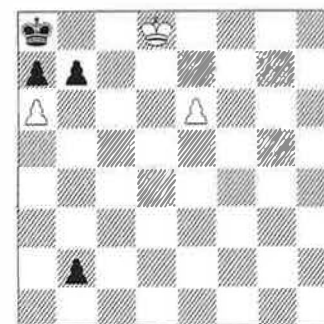
speelde Dc5-f5, maar werd totaal verrast door de zet die Porath deed: Df3-g2. Wit

gaf meteen op, want er volgt Tg1-d1 Td8xd1 Kc1xd1 Dg2-fl+ en de toren op c4 gaat verloren.

Tenslotte nog iets uit de clubgeschiedenis. Reeds een aantal jaren kennen wij de damesleden. Maar u wist niet dat zich reeds in september 1945 twee dames aanmeldden, een onderwijzeres en een verpleegster. Daar zij nog lang niet tegen het schaakgeweld der mannen opgewassen waren, verdwenen zij na enkele maanden weer even snel als zij gekomen waren...

Vanuit beide diagramstellingen: wit speelt en wint.

Oplossingen inleveren bij de redactie.

Standen externe compo

jop dekker

KNSB eerste klasse B

1. HWP(SvG)	5	10	30½
2. Eindhoven	5	8	30½
3. VHS	5	6	27½
4. DOS A'dam 1	5	6	23
5. Dordrecht	5	5	24
6. Caïssa 1	5	4	24½
7. ASV	5	4	23½
8. SMB 2	5	4	23
9. DD	5	3	25
10. Stukkenjagers	5	2	18½

KNSB tweede klasse A

1. ASG	5	8	27½
2. Phil/Leeuw 2	5	7	23
3. Haren	5	7	22
4. HSG 2	5	7	21
5. ZSC/Saende	5	7	20½
6. vBerkel/BSG 2	5	4	19
7. Fischer Z 1	5	3	19½
8. Unitas	5	3	15
9. Caïssa 2	5	2	16½
10. Groningen 2	5	2	16

SGA promotieklasse

1. Almere 1	4	7	18
2. DOS A'dam 2	4	6	19½
3. Caïssa 3	4	5	17
4. DCG 2	4	4	15½
5. Isolani 1	4	3	15½
6. Euwe 3	4	3	15½
7. Amstelveen 4	4	2	14
8. Raadsheer 1	4	2	13

SGA tweede klasse B

1. Amstelveen 5	3	5	15½
2. MSK 1	3	5	14½
3. Caïssa 4	4	4	16½
4. Raadsheer 3	4	4	14½
5. Amsteltrn 1	3	3	12½
6. TOZ 1	3	2	11
7. Euwe 6	3	2	10½
8. Chaturanga 1	3	1	9

SGA tweede klasse A

1. Caïssa 5	4	7	22
2. Pion 1	4	7	22
3. Tal 5	4	5	18
4. Es '80 1	4	4	18
5. Amstelveen 6	4	4	16½
6. ODI 1	4	4	16
7. VKVC 1	4	1	9½
8. WSC 2	4	0	6

SGA tweede klasse C

1. ENPS/Quibus 1	3	6	16
2. Oosten/Trn 1	3	5	18½
3. Caïssa 6	3	5	13½
4. KLM/Pegasus 1	3	4	11½
5. DCG 3	3	2	12½
6. Maccabi 1	3	2	9½
7. Nieuwendam 3	3	0	9
8. Es '80 2	3	0	5½

SGA derde klasse D

1. Landsmeer 1	3	6	14
2. DCG 7	3	4	14½
3. Donner 1	3	4	12½
4. Fischer Z 3	3	2	12
5. Tal 6	3	2	11½
6. Caïssa 7	3	2	10½
7. Abcoude 2	3	2	10½
8. Euwe 7	3	2	10½

SGA derde klasse B

1. DCG 4	3	6	17
2. DOS A'dam 4	3	6	15
3. Amstel 3	3	4	13½
4. Tal 7	3	4	13½
5. Almere 5	4	4	20½
6. PCB 2	3	1	7½
7. Caïssa 8	4	1	11
8. KLM/Pegasus 2	3	0	5

RANGLIJST NA RONDE 16

Pl.	Nr. Speler	Part	+/-	=	-/-	Pnt	Zw	%	G/T	G/S	Elo	Stefan Steemers		
												Tpr	Kzr	Wrd
1	2 K. van de Weide	14	11	3		12½		89	15	166	2325	2413	2648	200
2	1 A. Köhler	12+2	10		2	10		83	15	154	2270	2321	2348	199
3	7 M. Leuw	13+2	8	3	2	9½	+1	73	14	137	2100	2254	2196	198
4	118 A. Lont	10+1	6	2	2	7	+3	70	13	132	2200	2224	1916	197
5	14 J. Spreeuw	9+1	6	1	2	6½		72	26	126	2227	2192	1900	196
6	22 N. Narings	13	8	1	4	8½	+1	65	23	116	2174	2126	1840	195
7	39 R. Lith	12	6	3	3	7½		62	14	116	2062	2106	1834	194
8	15 E. Osterwald	11	6	3	2	7½	+1	68	24	120	2009	2088	1791	193
9	8 M. Kahn	6+1	4	2		5	+1	83	14	155	2152	2264	1784	192
10	13 H. de Vilder	15+1	8	3	4	9½		63	31	107	2013	2065	1773	191
11	6 J. van Steenis	14+1	6	3	5	7½	+1	53	17	98	2093	2028	1726	190
12	12 H. Jolles	10	6	2	2	7		70	27	122	2205	2134	1718	189
13	5 W. Fokkink	11+1	6	1	4	6½		59	19	107	2068	2059	1648	188
14	21 B. Pel	7	5	1	1	5½	+1	78	36	129	2061	2218	1629	187
15	47 J. Franssen	16	8	2	6	9		56	32	95	1642	1815	1570	186
16	112 P. Schipper	10	5	3	2	6½		65	40	105	1950	1907	1553	185
17	3 R. van het Kaar	5	4		1	4	-1	80	25	141	2153	2257	1546	184
18	40 P. Ruhe	14+1	7	1	6	7½	+1	53	32	90	1799	1835	1519	183
19	48 D. Colmer	15+1	7	2	6	8		53	32	90	1770	1832	1510	182
20	46 E. Petersma	11+1	6	2	3	7		63	45	98	1805	1849	1508	181
21	27 M. Nieuwenhuis	8	5	1	2	5½		68	42	108	1795	1852	1501	180
22	119 T. Marionaux	14	6	3	5	7½	-2	53	29	91	1800	1908	1487	179
23	36 A. van de Woestijne	10+1	3	5	2	5½	-1	55	30	94	1900	1887	1477	178
24	34 H. Schmitz	8	5		3	5		62	25	109	2035	2211	1461	177
25	4 G. Rill	12+1	7	1	4	7½	+1	62	43	98	2202	2057	1456	176
26	78 T. Prent	3	3			3	-1	100	33	168	1570		1433	175
27	55 F. Roes	11	3	6	2	6	+3	54	34	90	1773	1858	1407	174
28	18 H. Holl	9	5	1	3	5½	+1	61	36	101	2003	1934	1399	173
29	56 R. J. de Bruin	4	3		1	3		75	22	134	1770		1393	172
30	65 J. Meuleman	10	6	1	3	6½		65	61	91	1662	1707	1361	171
31	52 J. Dekker	13+1	5	3	5	6½	+2	50	55	73	1767	1688	1343	170
32	51 A. van Dinteren	11	7		4	7	-1	63	63	87	1708	1738	1340	169
33	10 M. Wunnink	9	5	1	3	5½	+1	61	51	92	2011	1896	1332	168
34	69 T. Lith	14+1	5	4	5	7	-1	50	47	77	1623	1752	1324	167
35	44 A. Faber	5	3	1	1	3½	+1	70	43	111	1652	1794	1300	166
36	57 S. Steemers	14	3	6	5	6		42	24	74	1622	1661	1291	165
37	59 A. Troost	10+2	3	4	3	5		50	43	79	1548	1670	1288	164
38	20 J. Selier	5	4		1	4	+1	80	59	114	1886	1976	1282	163
39	54 J. van Hulst	11	5	2	4	6	+1	54	45	84	1700	1769	1275	162
40	31 P. Allaart	8+1	3	1	4	3½	+1	43	40	69	1806	1691	1266	161
41	70 A. Wunnink	16	5	3	8	6½		40	28	69	1642	1625	1260	160
42	67 K. Sterrenburg	8	3	2	3	4		50	31	85	1931	1675	1248	159
43	23 J. Kalma	9+1	3	4	2	5		55	60	78	1713	1633	1243	158
44	77 J. Hoogenboom	15+1	5	3	7	6½	-2	43	41	69	1649	1532	1232	157
45	50 P. Zonjee	15	5	2	8	6	+1	40	33	67	1680	1533	1220	156

Pl.	Nr.	Speler	Part	+/+	=/	-/	Pnt	Zw	%	G/T	G/S	Elo	Tpr	Kzr	Wrd
46	19	H. Trujillo	14	8		6	8	+2	57	60	80	1759	1761	1208	155
47	75	P. van der Werf	14	3	6	5	6		42	41	67	1536	1522	1199	154
48	42	J. Könst	11	4	3	4	5½	+1	50	55	73	1607	1579	1187	153
49	111	J. Gimpel	6+1	3	1	2	3½	+1	58	53	86	1700	1714	1177	152
50	62	E. Leuw	15	5	2	8	6	-1	40	39	65	1669	1558	1171	151
51	102	M. Mol	6	4		2	4		66	57	95	1400	1743	1168	150
52	30	S. de Vos	12	5	2	5	6		50	53	74	1963	1765	1165	149
53	79	E. Mastenbroek	5	3	1	1	3½	-1	70	62	97	1822	2003	1128	148
54	49	P. de Casparis	4+2	2		2	2		50	30	86	1712	1972	1122	147
55	71	P. Jonkman	5+3	1	1	3	1½		30	40	48	1730	1653	1119	146
56	25	J. Algra	6	2	2	2	3		50	39	81	1859	1822	1111	145
57	110	W. Moes	10+1	4	1	5	4½	-1	45	37	74	1600	1746	1110	144
58	88	J. Smit	6+1	4		2	4	+1	66	63	91	1834	1938	1107	143
59	127	H. Kok	1	1			1	+1	100	41	160	1700	2036	1103	142
60	52	R. Barendregt	8	4		4	4	-2	50	43	79	2019	1921	1097	141
61	113	N. Schoonderwoerd	2	2			2		100	56	145	2086	2382	1088	140
62	29	N. de Rijk	13+1	6		7	6		46	57	66	1763	1624	1061	139
63	37	H. Dirks	8+1	3	2	3	4	+1	50	50	76	1806	1803	1056	138
64	114	D. Jansen	10	3	3	4	4½		45	53	67	1700	1619	1043	137
65	58	R. J. Schaper	6+1	3		3	3	+1	50	45	78	1886	1878	1027	136
66	9	A. de Feijter	3	2		1	2	-1	66	40	106	2055	2228	1003	135
67	80	P. Laport	6+2	2	1	3	2½	-2	41	47	63	1469	1688	998	134
68	85	R. Fritschy	8	3	1	4	3½		43	46	67	1648	1637	986	133
69	38	A. Bach	8	2	3	3	3½		43	49	65	1731	1804	973	132
70	121	J. Mulder	4	2		2	2		50	41	80	1900	1836	964	131
71	43	S. de Haan	7	3	1	3	3½	-1	50	60	71	1565	1478	953	130
72	72	H. Kuyper	15+1	5	3	7	6½		43	66	58	1661	1630	945	129
73	16	T. Weijers	10+1	3	2	5	4	+1	40	57	58	1864	1643	934	128
74	64	R. van Slooten	6	3	1	2	3½		58	76	73	1675	1627	918	127
75	26	M. Kremer	2	1		1	1	-2	50	3	99	2259	1827	914	126
76	35	M. Nielen	2		2		1		50	2	100	2014		913	125
77	53	M. Aue	6	3	1	2	3½	-2	58	77	72	1647	1605	901	124
78	68	G. Sylbing	8	1	4	3	3		37	53	55	1581	1612	898	123
79	93	J. Tanja	11+2	3	2	6	4	+1	36	58	51	1295	1402	887	122
80	108	J. Titulaer	16	8	1	7	8½		53	90	59	1200	1467	879	121
81	81	E. van Tuijl	14+1	2	4	8	4	-1	28	40	45	1315	1446	867	120
82	123	P. Doggers	2	1		1	1		50	63	69	2000	1792	863	119
83	84	F. Oranje	10	2	3	5	3½		35	53	52	1587	1655	840	118
84	74	H. de Heer	2	1	1		1½		75	81	90	1727	1751	820	117
85	89	W. Cornelissen	10	2	4	4	4	-2	40	71	52	1721	1503	806	116
86	17	G. Sanderse	5	1	2	2	2	-3	40	58	57	1965	1855	790	115
87	83	H. Cornelissen	7	2	2	3	3	+1	42	66	57	1502	1577	774	114
88	90	H. Puyker	11	5		6	5	-1	45	86	52	1333	1409	765	113
89	126	J. Pieter	1	1			1	-1	100	107	94	1600	1808	761	112
90	82	L. Oomens	12	4	1	7	4½		37	71	48	1555	1505	752	111

Pl.	Nr.	Speler	Part	+/+	=/	-/	Pnt	Zw	%	G/T	G/S	Elo	Tpr	Kzr	Wrd
91	60	M. Meijer	14	4	2	8	5	-2	35	63	48	1675	1600	744	110
92	117	J. de Wilde	6	2	1	3	2½		41	70	54	1600	1487	738	109
93	73	G. Lörinczy	14	1	5	8	3½	+2	25	53	37	1422	1376	732	108
94	94	E. Eckstein	13	6		7	6	-1	46	79	56	1400	1490	713	107
95	86	B. Manuri	1	1			1	+1	100	120	81	1926	1934	712	106
96	45	H. Uiterwijk	2	1		1	1		50	66	68	1780	1576	703	105
97	92	J. Potters	15	6		9	6	-1	40	87	46	1461	1404	684	104
98	11	R. Kikkert										2015		647	103
99	24	D. Smit										2158		646	102
100	28	D. Kamphuijs										1879		645	101
101	41	B. Wijchgel										1830		628	100
102	63	T. Netten										1744		627	99
103	76	J. Weehuizen										1535		626	98
104	87	E. van Rootselaar										1400		609	97
105	91	B. de Wilde										1579		608	96
106	95	R. Pangalila										1600		607	95
107	96	M. Klijnkrumer	11	3	1	7	3½	+1	31	73	40	1412	1384	600	94
108	97	L. Louiszoon										1482		589	93
109	99	J. Sluis										1659		588	92
110	66	P. van Vliet	2	1		1	1	-2	50	75	63	1585	1609	586	91
111	104	A. Wever										1200		570	90
112	98	M. Ligtenstein	8	3		5	3		37	94	40	1408	1193	554	89
113	122	K. Pieterse	3	1		2	1	+1	33	92	36	1200	1248	540	88
114	105	J. Hania	1					+1		90		1650	1146	522	87
115	61	B. Nootebos	1					+1		22		1813		521	86
116	124	S. Simons	1					-1		90		1600	1152	505	85
117	125	O. Groeneveld	1					+1		80		1200	800	504	84
118	128	E. Scheps	1					-1		80		1345	793	503	83
119	106	J. Bruijn	13	4		9	4	-1	30	96	32	1180	1229	482	82
120	109	S. Kuypers	16	5		11	5		31	95	33	1200	1225	477	81
121	101	P. Heimans	9	1	2	6	2	-1	22	73	28	1400	1206	472	80
122	116	J. Das	2			2				60		1400	1124	443	79
123	33	M. Pos	2			2				39		1756	1528	442	78
124	120	F. Vyent	4		1	3	½		12	107	11	1200	904	426	77
125	115	D. Pront	7	1		6	1	-1	14	86	16	1200	1102	376	76
126	107	H. van Keulen	11	1	1	9	1½	-1	13	107	12	1043	983	317	75
127	100	J. van der Klauw	16	1	1	14	1½		9	84	11	1177	1065	188	74

Het middenrif

Leo Oomens

Niet zonder enige zelfgenoegzaamheid vermeldt Fischer dat hij in zijn selectie van 60 gedenkwaardige partijen niet alleen winstpartijen had opgenomen, maar ook een enkele remisepartij. Hij laat die vergezeld gaan van een laatzinnige sneer naar Aljechin die in zijn verzameling van zijn dertig beste partijen, natuurlijk geen enkele remise of verliespartij had geselecteerd.

Fischer stelde zijn boek samen in de jaren '60, toen hij alleen nog in zijn eigen verbeelding wereldkampioen was. Daarom kon hij zich toen al met Aljechin meten, vond hij. Dat hij daarin ook wel gelijk had, maakt hem niet minder blufferig. Maar een verliespartij vond ook Fischer toch weer te gortig geloof ik. Ik zeg geloof ik, omdat dit boek, zoals alle echte meesterwerken, zijn eigen mening heeft over de juiste verblijfplaats, en het in mijn kast dus altijd onvindbaar is.

Het zou aardig zijn geweest wanneer een speler van de postuur van Fischer een bundel had gemaakt van zijn mooiste verliespartijen. Maar dat vraagt een grootmoedigheid die maar weinig schakers hebben

en waarop Fischer al helemaal niet makkelijk te betrappen was/is. Een verzameling verliespartijen is natuurlijk tegelijkertijd een verzameling winstpartijen, maar dan van de tegenstanders. Niet leuk om zelf te maken. Dat begrijp ik ook wel. Van Kasparov bestaat er wel een boekje met verliespartijen. Een Duitse uitgever kwam op dat idee, voorafgaand aan de uitdagingssmatch die Anand afgelopen herfst tegen Kasparov moest spelen. De wereldkampioen heeft er toestemming toe gegeven - neem ik aan tenminste, of vallen schaakpartijen niet onder auteursrecht? Dan moeten er steeds twee auteurs toestemming geven; lastig.

Het boekje heeft de wat hitsige titel: Wie schlägt man den Weltmeister? en als ondertitel: Die Verlustpartien des Schachweltmeisters Garri Kasparow, en het werd uitgegeven als pocketboekje van Insel Verlag. Samensteller was Dagobert Kohlmeyer. Nooit van gehoord natuurlijk en met zo'n voornaam kun je zo iemand ook moeilijk serieus nemen, maar misschien speelt hij een rol in het Duitse schaakleven.

Verlustpartien klinkt overigens al weer wat minder erg dan verliespartijen, vind ik. Maar voor Duitsers geldt dat niet. Goed, hoe verliest een speler als Kasparov? Om te beginnen maar zelden. Toch kon Kohlmeyer maar liefst 77 partijen opnemen. Maar daar zijn er dan ook bij uit 1975, toen hij zelfs nog niet

Kasparov heette, maar Weinstein. Bovendien nam Kohlmeyer ook snelschaakpartijen op, en hoewel Kasparov zelf een groot voorstander is van zulke snelschaaktoernooien, die partijen moet je toch anders beoordelen dan echte toernooipartijen.

Bij het zien van Kasparovs verloren partijen slaak je zo nu en dan een zucht van verlichting: ook een groot schaakgenie verliest wel eens door een blunder. Maar voor de gewone schaker is dan maar zelden goed te zien dat zo'n zet inderdaad erg slecht is. Niet alleen de goede zetten van Kasparov, ook zijn slechte zijn voor mij althans veelal onbegrijpelijk.

Daarom over naar het menselijk element: van welke Nederlanders heeft Kasparov ooit verloren. Ik tel er maar drie: Van der Wiel, Timman en Piket. Van der Wiel won alleen van Kasparov in diens jeugd: In 1976 speelde Kasparov Siciliaans tegen

Van der Wiel, maar kennelijk was hij toen nog niet helemaal opgewassen tegen de moeilijkheden van die verdediging.

Timman won drie maal, maar zijn laatste echte overwinning dateert toch alweer van 1985. Daarna alleen nog een vluggertje met een half uur bedenktijd in Parijs. Piket won nog verleden jaar, voor het eerst en voorlopig voor het laatst.

Wat ik echt jammer vind, is dat Donner nooit tegen Kasparov heeft mogen schaken. Niet dat ik Donners kansen dan zo hoog zou aanslaan, maar ik zou nog wel eens een stukje willen lezen waarin Donner enerzijds vol venijn, anderzijds vol grootmoedige bewondering over Kasparov had geschreven en over de afgrond van onmacht waarin hij tijdens die partij had moeten kijken.

Naar zo iemand als Donner verlang ik wel eens terug. Er moet een schitterende bundel verliespartijen van deze reus zijn samen te stellen, met zijn eigen commentaar. Dat boek zou ik voor mijn verjaardag willen krijgen.

Uitslagen ronde 12, 13, 14, 15 en 16

UITSLAGEN RONDE 12

K. van de Weide	1 - 0	J. Spreeuw
A. Köhler	1 - 0	N. Narings
D. Colmer	Afgeb	M. Leuw
W. Fokkink	0 - 1	A. Lont
J. van Steenis	0 - 1	R. Lith
E. Osterwald	1 - 0	T. Marionaux
M. Kahn	1 - 0	H. de Vilder
J. Franssen	1 - 0	S. Steemers
P. Schipper	1 - 0	A. Wunnink
F. Roes	½ - ½	E. Petersma
P. Jonkman	Afgeb	J. Dekker
T. Lith	1 - 0	J. Hoogenboom
R. Fritschy	0 - 1	A. Troost
J. van Hulst	1 - 0	E. van Tuijl
J. Tanja	0 - 1	J. Kalma
P. van der Werf	1 - 0	E. Leuw
J. Könst	1 - 0	G. Sylbing
F. Oranje	0 - 1	S. de Vos
J. Smit	1 - 0	M. Meijer
H. Dirks	1 - 0	R. J. Schaper
H. Kuypers	1 - 0	J. Potters
H. Puyker	0 - 1	M. Aue
L. Oomens	0 - 1	J. Titulaer
E. Eckstein	1 - 0	J. Bruijn
S. Kuypers	1 - 0	J. van der Klauw
P. Heimans	½ - ½	H. van Keulen

UITSLAGEN RONDE 13

K. van de Weide	1 - 0	D. Colmer
R. Lith	½ - ½	M. Leuw
N. Narings	0 - 1	B. Pel
J. van Steenis	½ - ½	E. Osterwald
E. Petersma	Afgeb	H. de Vilder
F. Roes	½ - ½	J. Franssen
P. Ruhe	1 - 0	H. Holl
T. Marionaux	1 - 0	H. Dirks
A. Wunnink	½ - ½	J. Meuleman
A. van Dinteren	1 - 0	M. Meijer
M. Wunnink	1 - 0	K. Sterrenburg
M. Mol	0 - 1	S. Steemers
J. van Hulst	1 - 0	D. Jansen
A. Bach	½ - ½	P. Allaart
J. Kalma	Afgeb	N. de Rijk
J. Hoogenboom	1 - 0	E. Leuw
P. Zonjee	1 - 0	H. Trujillo
E. van Tuijl	0 - 1	S. de Vos
R. Fritschy	0 - 1	R. J. Schaper
J. Tanja	Afgeb	H. Kuypers
O. Groeneveld	0 - 1	J. Titulaer
S. Kuypers	0 - 1	J. de Wilde
J. van der Klauw	0 - 1	E. Eckstein
J. Potters	1 - 0	J. Bruijn

UITSLAGEN RONDE 14

A. Lont	1 - 0	A. Köhler
M. Leuw	1 - 0	E. Osterwald
N. Narings	1 - 0	T. Marionaux
R. Lith	1 - 0	D. Colmer
H. de Vilder	1 - 0	J. van Steenis
E. Petersma	0 - 1	J. Franssen
A. van de Woestijne	Afgeb	G. Rill
J. Meuleman	1 - 0	P. van der Werf
J. Könst	0 - 1	J. Dekker
N. de Rijk	0 - 1	A. van Dinteren

S. de Vos	½ - ½	T. Lith
J. Selier	1 - 0	E. van Tuijl
H. Trujillo	1 - 0	M. Meijer
G. Lőrinczy	0 - 1	R. Fritschy
J. Titulaer	0 - 1	S. de Haan
H. Kuypers	½ - ½	F. Oranje
J. van der Klauw	0 - 1	H. Puyker
M. Klijnkramer	0 - 1	J. Pieter
L. Oomens	0 - 1	J. Potters
E. Eckstein	1 - 0	S. Kuypers
J. Bruijn	1 - 0	M. Ligtenstein

UITSLAGEN RONDE 15

J. Franssen	0 - 1	K. van de Weide
A. Köhler	1 - 0	H. de Vilder
M. Leuw	1 - 0	P. Ruhe
A. Lont	½ - ½	R. Lith
J. Spreeuw	1 - 0	M. Kremer
J. Dekker	0 - 1	N. Narings
E. Osterwald	1 - 0	W. Fokkink
J. van Steenis	½ - ½	H. Jolles
S. Steemers	0 - 1	P. Schipper
D. Colmer	1 - 0	M. Wunnink
P. Zonjee	0 - 1	T. Marionaux
A. Wunnink	0 - 1	A. van de Woestijne
H. Holl	1 - 0	J. Gimpel
T. Lith	½ - ½	J. Kalma
J. Selier	1 - 0	N. de Rijk
P. van der Werf	0 - 1	J. Hoogenboom
H. Trujillo	1 - 0	T. Weijers
A. Bach	0 - 1	E. Leuw
J. Smit	1 - 0	G. Lőrinczy
M. Meijer	½ - ½	H. Kuypers
J. Potters	0 - 1	R. van Slooten
E. van Tuijl	Afgeb	J. Tanja
M. Ligtenstein	0 - 1	J. Titulaer
H. de Heer	1 - 0	J. van der Klauw
H. Puyker	1 - 0	S. Kuypers

UITSLAGEN RONDE 16

E. Osterwald	½ - ½	K. van de Weide
J. Spreeuw	Afgeb	A. Köhler
B. Pel	0 - 1	M. Leuw
A. Lont	Afgeb	J. van Steenis
N. Narings	1 - 0	R. Lith
M. Kahn	1 - 0	J. Franssen
H. de Vilder	1 - 0	D. Colmer
P. Ruhe	0 - 1	W. Fokkink
P. Schipper	½ - ½	T. Marionaux
J. Dekker	0 - 1	E. Petersma
M. Nieuwenhuis	1 - 0	S. Steemers
G. Rill	1 - 0	P. Jonkman
A. van Dinteren	1 - 0	J. Hoogenboom
P. Zonjee	0 - 1	T. Lith
H. Kok	1 - 0	A. Wunnink
J. Kalma	½ - ½	E. Leuw
H. Trujillo	1 - 0	D. Jansen
H. Dirks	Afgeb	J. Smit
N. de Rijk	1 - 0	M. Meijer
H. Kuypers	1 - 0	W. Cornelissen
T. Weijers	1 - 0	H. Puyker
J. Titulaer	1 - 0	E. Scheps
H. Cornelissen	1 - 0	J. Potters
J. Hania	0 - 1	L. Oomens
M. Klijnkramer	1 - 0	P. Heimans
H. van Keulen	0 - 1	P. van Vliet
S. Kuypers	1 - 0	J. Bruijn